

ПЕРЕДМОВА

Існують певні кліше, що застосовуються у творах окремих літературних жанрів. «Нахабний безсоромний баронет» — для мелодрами, «тіло в бібліотеці» — для творів детективного жанру. Протягом кількох років я обмірковувала можливість створити придатну «варіацію на добре відому тему». Я поставила для себе кілька умов. Бібліотека, про яку йтиметься, повинна бути абсолютно ортодоксальною і традиційною бібліотекою. Натомість тіло має бути малоймовірним і вкрай сенсаційним. Так виглядали умови моєї проблеми, і протягом кількох років вони такими й залишалися, представлені лише нечисленими рядками в нотатнику. Однак згодом, коли одного літа я жила кілька днів у фешенебельному готелі на морському курорті, мою увагу привернула родина, що сиділа за одним зі столів: літній чоловік — інвалід, який пересувався у візку, а з ним — кілька представників молодшого покоління. На щастя, вони покинули готель уже наступного дня, тож моя уява могла працювати, не наштовхуючись на жодні перешкоди у вигляді цілком конкретної інформації. Коли люди мене запитують, чи я пишу в своїх книжках

про реальних людей, я відповідаю, що не можу писати про тих, кого знаю або з ким коли-небудь розмовляла або навіть про тих, про кого чула колись. З якоїсь невідомої мені причини будь-які реальні відомості нехай там про кого відразу роблять цих людей для мене мертвими й нецікавими. Але я можу взяти звичайний манекен і наділити його уявними характеристиками мого власного приготування.

Ось у такий спосіб літній інвалід став для мене тим персонажем, навколо якого я побудувала свою історію. Полковник Бентрі та його дружина, давні приятелі моєї міс Марпл, мали саме таку бібліотеку, яка могла мені знадобитися. Тепер мені залишилося тільки додати, як ото додають у рецепт якоїсь страви, такі інгредієнти: професійного тенісиста, молоду танцівницю, чоловіка зі світу кіно, дівча-скаута, платну партнерку в танцях тощо й сервірувати все це *à la*¹ міс Марпл!

¹ У стилі (фр.). (Тут і далі прим. перекл.)

РОЗДІЛ ПЕРШИЙ

I

Місіс Бентрі спала й бачила сон. Її духмяний горошок щойно здобув перший приз на виставці квітів. Вікарій в сутані й стихарі роздавав призи в церкві. Його дружина дефілювала тут-таки в купальному костюмі, але, як то буває у сновидіннях, цей факт не викликав загального невдоволення парафіян, чого, безперечно, не уникнути, якби таке трапилося в реальному житті...

Місіс Бентрі насолоджувалася власним сном. Вона любила ці вранішні сновидіння, які уривалися, коли приносили вранішній чай. Десь на самому споді її свідомості відлунювали звуки раннього ранку в домі: скрипіння кілець, коли служниця розсовувала штори на сходах, шарудіння в коридорі, де підмітала друга служниця, озброєна віником та совком. Здалеку долинуло скреготіння засува, що ним зачиняли вхідні двері на ніч.

Починався ще один день. Але вона хотіла здобути якнайбільше втіхи від квіткової виставки, бо для неї вже ставало очевидним, що це тільки сон...

Унизу лунали й інші звуки — то відчиняли важкі дерев'яні віконниці у вітальні. Вона чула всі ці звуки й водночас не чула. Усі ці домашні звуки мали тривати ще з пів години — тихі, приглушені, вони їй не тривожили, адже були надто звичними. Вони досягнуть своєї кульмінації, коли в коридорі зашарудять швидкі обережні кроки, зашелестить ситцева сукня, тихо дзенькне чайний сервіз, поставлений на столик, потім пролунає делікатний стукіт у двері, й Мері увійде, щоб розсунути штори на вікнах.

Ще не прокинувшись, місіс Бентрі насупила брови. Щось тривожне, невластиве для цієї пори, стало проникати в її сон. Кроки, які почувлися в коридорі, були надто покvapними й швидкими. Її вуха підсвідомо налаштувалися почути дзенькіт чайної порцеляни, але дзенькоту порцеляни не було.

У двері постукали. Автоматично, з глибини своїх сновидінь, місіс Бентрі відізвалася:

— Заходьте.

Двері відчинилися — зараз заскрегочуть кільця штор, як скрегочуть зазвичай, коли штори починають розсувати.

Але кільця штор не заскреготіли. З туманного зеленого світла долинув голос Мері, захеканий, істеричний:

— Ой, пані, ой, пані, у бібліотеці лежить мертво тіло!

І, вибухнувши істеричним голосінням, дівчина вибігла з кімнати назад у коридор.

II

Місіс Бентрі підвелася й сіла в ліжку.

Або її сновидіння повернуло кудись не туди, або... або Мері й справді забігла до її кімнати і сказала (не-ймовірно! фантастично!), що в бібліотеці лежить мертве тіло.

— Такого бути не може, — сказала місіс Бентрі, звертаючись сама до себе. — Мабуть, це мені приснилося.

Але, промовляючи це, вона відчувала дедалі більшу впевненість, що це трапилося з нею не уві сні, що Мері, надзвичайно стримана й спроможна контролювати свої почуття Мері, справді сказала дещо фантастичне.

Місіс Бентрі якусь хвилину міркувала, а потім енергійно штовхнула чоловіка, що досі спав, ліктем під бік.

— Артуре, Артуре, прокинься!

Полковник Бентрі щось пробурчав уві сні й перевернувся на другий бік.

— Прокинься, Артуре. Ти чув, що вона сказала?

— Еге ж, — невиразно пробурмотів полковник Бентрі. — Я цілком згоден із тобою, Доллі.

І знову пірнув у сон.

Місіс Бентрі струснула його за плечі.

— Ти чуєш чи не чуєш, що я тобі кажу? Мері забігла сюди й сказала, що в бібліотеці лежить мертве тіло.

— Що-що?

— У бібліотеці лежить мертве тіло.

— Хто це сказав?

— Мері.

Полковник Бентрі зібрав до купи свої безладні думки й спробував обміркувати ситуацію. Він сказав:

— Дурниці, моя люба; тобі це наснилося.

— Ні, не наснилося. Я теж так подумала спочатку. Але то не був сон. Вона справді сюди забігла й це сказала.

— Мері сюди забігла і сказала, що в бібліотеці лежить мертве тіло?

— Авжеж.

— Але його там не може бути, — заперечив полковник Бентрі.

— Я теж так думаю, — сказала місіс Бентрі, але в її голосі прозвучав сумнів.

Зібравши свої думки до купи, вона продовжила:

— Але чому тоді Мері сказала, що воно там лежить?

— Вона не могла цього сказати.

— Вона це сказала.

— Тобі, певне, здалося.

— Ні, мені не здалося.

Полковник Бентрі вже цілком прокинувся й нагодувався взяти ситуацію у свої руки. Він лагідно мовив:

— Тобі це приснилося, Доллі, от і вся розгадка. На тебе вплинула детективна історія, яку ти не так давно читала, — «Таємниця зламаного сірника». Ти ж

пам'ятаєш, лорд Едгбастон знаходить на килимку в бібліотеці труп прегарної білявої дівчини. У книжках часто пишуть про трупи, які знаходять у бібліотеках. Я ніколи не чув, щоб таке траплялося в реальному житті.

— Можливо, ти почувеш про це сьогодні, — сказала місіс Бентрі. — Хай там як, Артуре, а тобі треба піти й подивитися.

— Але ж, Доллі, це просто не може не бути сном. Сновидіння завжди здаються дуже реальними, коли ти щойно прокинувся. Ти абсолютно переконаний у тому, що це правда.

— Мені снилося зовсім інше — виставка квітів, дружина вікарія в купальному костюмі й усе таке.

У раптовому пориві енергії місіс Бентрі підхопилася з ліжка й розсунула штори. Світло чудового осіннього дня наповнило кімнату.

— Мені не приснилося, — твердо сказала вона. — Підводься негайно, Артуре, зійди вниз і подивися, що там сталося.

— Ти хочеш, щоб я зійшов униз і запитав, чи немає трупа в бібліотеці? Усі подумають, ніби я з глузду з'їхав.

— Тобі не треба буде нічого запитувати, — сказала місіс Бентрі. — Якщо там справді лежить мертве тіло, — а ми, звісно, не можемо не врахувати, що Мері просто збожеволіла і їй ввижаються речі там, де їх немає, — тебе про це відразу хтось повідомить. Тобі не доведеться казати жодного слова.

Полковник Бентрі з невдоволеним буркотінням накинув халат і вийшов із кімнати. Він пройшов коридором і спустився сходами. Унизу під сходами він побачив невеличкий гурт слуг і служниць, які з'юрмилися до купи; жінки схлипували. Дворецький поважно виступив наперед.

— Слава богу, нарешті ви спустилися, сер. Я звелів, щоб тут нічого не рухали, поки ви не прийдете. Чи накажете, щоб я зателефонував до поліції, сер?

— Зателефонував до поліції — з якого дива?

Дворецький докірливо подивився на високу молоду жінку, яка істерично плакала, схиливши голову на плече кухарки.

— Я думав, сер, Мері повідомила вас про все. Вона мені сказала, що це зробила.

Мері судомно видихнула повітря:

— Я була надто приголомшена й уже не пам'ятаю, що саме сказала. Це знову найшло на мене, і ноги в мене підігнулися, а всередині усе наче обірвалося. Побачити таке... ой-ой-ой!

Вона знову в розпачі припала до місіс Еклз, яка сказала:

— Ну ж бо, моя люба, ну ж бо...

— Мері, звичайно ж, дещо приголомшена, сер, адже саме їй випало зробити це прикре відкриття, — пояснив дворецький. — Вона увійшла до бібліотеки як звичайно, щоб розсунути штори, і... мало не пере-чепилась об мертве тіло.

— Ви хочете сказати мені, — не повірив йому полковник Бентрі, — що в бібліотеці — *моїй* бібліотеці — лежить мертве тіло?

Дворецький делікатно кахикнув.

— А ви ліпше самі подивіться, сер.

III

— Алло, алло, слухаю. Це поліційний відділок. Хто там на дроті?

Поліційний констебль Пок почав застібати гудзики мундира, водночас тримаючи слухавку в другій руці.

— Так, так, Госінгтон-Хол. Я слухаю. О, доброго ранку, сер.

Тон голосу в поліційного констебля відразу дещо змінився. Він став не таким нетерпляче офіційним, коли констебль почув ім'я великодушного мецената спортивних змагань поліції та головного магістрату району.

— Я вас слухаю, сер, слухаю. То що я можу для вас зробити? Пробачте, сер, я не зовсім вас зрозумів — ви, здається, сказали *тіло*? Так, так, сер, даруйте мені, здається, я починаю вас розуміти: ви кажете, це тіло молодої жінки, яка вам не знайома? Так-так, сер, ви можете про все мені розповісти.

Поліційний констебль Пок поклав слухавку, присвиснув довгим свистом і став набирати телефонний номер свого поліційного начальника.

Місіс Пок заглянула до кімнати з кухні, звідки струменіли апетитні пахощі смаженого бекону.

— Що там сталося?

— Найдивовижніша подія, про яку мені будь-коли доводилося чути, — відповів їй чоловік. — Тіло молодої жінки знайшли у приміщенні. У бібліотеці полковника.

— Її вбито?

— Задушено, так він каже.

— Хто така?

— Полковник каже, що нічогосінько про неї не знає.

— То що ж вона тоді робила в бібліотеці?

Поліційний констебль Пок примусив її замовкнути, змірявши докірливим поглядом, і заговорив офіційним тоном у слухавку телефону:

— Інспектор Слек? З вами говорить констебль поліції Пок. До мене щойно надійшло повідомлення, що сьогодні вранці о сьомій п'ятдесят було знайдено тіло молодої жінки...

IV

Телефон міс Марпл озвався, коли вона вдягалася. Цей дзвінок дещо схвилював її і стривожив. То був незвичний час для телефонного дзвінка. Життя старої панни підкорялося такому суворому розкладу, що непередбачені телефонні дзвінки просто не могли не стати джерелом тривожних припущень.

— Що за дивина? — сказала міс Марпл, розгублено дивлячись на голосистий апарат. — Не уявляю, хто б це міг бути.

У селі було заведено телефонувати друзям і знайомим від дев'ятої ранку до дев'ятої тридцять. Плани на день, запрошення й таке інше обговорювалися саме тоді. Було відомо, що різник телефонуватиме близько дев'ятої, якщо в торгівлі м'ясом передбачалися якісь зміни. Окремі епізодичні дзвінки могли лунати через великі проміжки часу протягом усього дня, хоча телефонувати пізніше аніж о пів на десяту вечора вважалося ознакою поганого тону. Щоправда, племінник міс Марпл, який був письменником, а отже диваком, міг зателефонувати в найнезвичніший час: одного разу він навіть зробив це за десять хвилин до півночі. Та хоч би якими були ексцентричні витівки Реймонда Веста, звичка прокидатися рано до них не належала. Ані він, ані будь-хто зі знайомих міс Марпл не міг зателефонувати їй раніше ніж о восьмій годині ранку. А якщо точніше, то за чверть до восьмої.

Для телеграми теж було рано, бо пошта відчинялася лише о восьмій годині.

«Мабуть, — вирішила міс Марпл, — хтось помилився номером».

Дійшовши такого висновку, вона підійшла до нетерплячого апарата й заспокоїла його, піднявши слухавку.

— Так, слухаю, — сказала вона.

— Це ви, Джейн?

Міс Марпл була неабияк здивована.

— Так, це Джейн. Ви сьогодні прокинулися дуже рано, Доллі.

Голос місіс Бентрі на тому кінці дроту був засапаний і схвильований.

— Сталася жахлива річ.

— Що ви кажете, моя люба?

— Ми щойно знайшли в бібліотеці мертве тіло.

На якусь мить міс Марпл подумала, що її подруга збожеволіла.

— Ви знайшли там *що*?

— Я розумію ваш подив. У це неможливо повірити, чи не так? Я вважала, таке буває лише в книжках. Мені довелося цілу годину вранці умовляти Артура, щоб він пішов тільки подивитися.

Міс Марпл спробувала опанувати себе. Вона перевела дух і запитала:

— Але кому належить це тіло?

— Блондинці.

— Кому?

— Блондинці. Дуже вродлива блондинка — такі лише в романах бувають. Ніхто з нас ніколи раніше її не бачив. Вона лежить у нас в бібліотеці — мертва. Тому вам негайно треба сюди прийти.

— Ви хочете, щоб я прийшла?

— Так, я послала по вас машину.

Міс Марпл сказала із сумнівом у голосі:

— Звичайно, люба, якщо ви вважаєте, що моя присутність принесе вам якусь розраду.

— О, мені не треба розради! Але ви так добре тямите на трупах...

— О, не так уже й добре. Мої успіхи були здебільшого суто теоретичними.

— Але ви так добре тямите на вбивствах. Цю дівчину було вбито — розумієте? — задушено. У мене зараз таке відчуття, що коли когось убивають у твоєму домі, то це може принести тобі певну втіху, якщо ви розумієте, до чого я веду. Тому й хочу, щоб ви прийшли й допомогли мені з'ясувати, хто це зробив, відгадати цю таємницю і все таке. Це надзвичайно цікаво, хіба не так?

— Авжеж, моя люба, якщо я зможу чимось вам допомогти...

— Чудово! В Артура такий кепський характер... Він, здається, вважає, що я зовсім не повинна цим утішатися. Звісно, це дуже сумно й усе таке, але ж я зовсім не знаю дівчину, — а коли ви її побачите, то зрозумієте, що я вам зараз скажу, а я скажу вам, що вона не здається мені *реальною*.

V

Дещо засапавшись, міс Марпл видобулася назовні з автомобіля Бентрі, двері якого водій тримав для неї відчиненими.

Полковник Бентрі вийшов на ганок; вигляду у нього був дещо здивований.

— Міс Марпл? Е... е... мені дуже приємно вас бачити.

— Ваша дружина зателефонувала мені, — пояснила міс Марпл.

— Чудово, просто чудово. Треба, щоб хтось був поруч неї. А то вона зламається. Зараз здається, ніби з нею все гаразд, але ви ж розумієте...

У цю мить з'явилася місіс Бентрі й вигукнула:

— Ходи в їдальню і з'їж свій сніданок, Артуре. Твій бекон вистигне.

— Я чекаю, коли приїде інспектор, — пояснив полковник Бентрі.

— Думаю, він приїде незабаром, — сказала місіс Бентрі. — Тому так важливо, щоб ти спершу з'їв свій сніданок. Ти цього потребуєш.

— Ти так само. Ліпше піди і з'їж що-небудь, Доллі.

— Я прийду за хвилину. Иди, Артуре.

Полковник Бентрі неохоче зачовгав до їдальні, наче вперта курка, яку женуть туди, куди їй не хочеться.

— Нарешті! — сказала місіс Бентрі з триумфом у голосі. — Ходімо.

Вона швидко повела міс Марпл довгим коридором у східне крило будинку. Біля дверей бібліотеки стояв на варті констебль Пок. Він з авторитетним виглядом зупинив місіс Бентрі.

— Боюся, нікому не дозволено заходити сюди, мем. Наказ інспектора.

— Дурниці, Поку, — сказала місіс Бентрі. — Ви ж чудово знаєте міс Марпл.

Констебль Пок не став заперечувати, що він знає міс Марпл.

— Це дуже важливо, щоб вона побачила тіло, — сказала місіс Бентрі. — Не будьте дурним, Поку. Зрештою, це *моя* бібліотека, чи не так?

Констебль Пок поступився. Його звичка поступатися джентрі¹ мала довгу історію. Зрештою, інспектор не мусить про це знати, подумав він.

— Ні до чого не слід доторкатися й нічого не можна рухати, — застеріг він жінок.

— Звичайно ні, — нетерпляче відказала місіс Бентрі. — Ми це знаємо. Ви можете увійти й спостерігати за нами, якщо хочете.

Констебль Пок скористався з цього дозволу. Це так чи інак входило в його наміри.

Місіс Бентрі з тріумфом повела свою подругу через бібліотеку. Вони підійшли до великого старомодного каміна. Там місіс Бентрі зупинилася і мовила з драматичним пафосом у голосі:

— Ось воно!

Міс Марпл відразу зрозуміла, що саме мала на увазі її подруга, коли сказала, що мертва дівчина не здалася їй реальною. Бібліотека була кімнатою, яка чудово віддзеркалювала характер своїх власників.

¹ Нетитулована дрібнопомісна шляхта.

Велика, занедбана й неприбрана. Тут стояли великі крісла з продавленими сидіннями, на великому столі лежали люльки, книжки та папери, що мали стосунок до проблем володіння маєтком. На стінах висіло кілька добрих старих родинних портретів, кілька поганих акварелей вікторіанської доби та картини, на яких були зображені досить чудернацькі сцени полювання. У кутку стояла велика ваза з айстрами. Кімната була наповнена тьмяним світлом і духом якоїсь лагідної легковажності. Вона свідчила про свою тривалу історію, про родинне використання і зв'язок із традицією.

А на килимку зі старої ведмежої шкури лежало щось зовсім нове, невластиве цій атмосфері й дуже мелодраматичне.

Якесь химерне яскраве тіло — тіло дівчини. Дівчини з неприродно світлим волоссям, яке обрамляло її обличчя вигадливими кучерями та кільцями. Її струнке тіло було вбране у атласну вечірню сукню з блискітками, що залишала спину відкритою. Обличчя було густо наквацьоване, пудра гротескно виділялася на його опухлій поверхні, туш із вій обсипалася й лежала грубим шаром на спотворених щоках, червона помада на губах була схожа на кривавий шрам. Нігті на пальцях рук були покриті темно-червоним лаком, і той самий колір мали також нігті на пальцях ніг, взутих у дешеві сандалії сріблястого кольору. Це була дешева, вкрита блискітками яскрава фігура — і вона

геть не пасувала до поважного старовинного комфорту бібліотеки полковника Бентрі.

Місіс Бентрі мовила тихим голосом:

— Тепер ви розумієте, що я хотіла сказати? Вона якась нереальна!

Літня дама, що стояла поруч із нею, кивнула. Вона довго й замислено дивилася на скорцюблене тіло.

Нарешті міс Марпл сказала лагідним голосом:

— Вона дуже юна.

— Так... так... Схоже, вона й справді зовсім юна.

Голос місіс Бентрі прозвучав майже здивовано — так, ніби вона щойно зробила це відкриття.

Міс Марпл нахилилася. Вона не доторкнулася до дівчини, а тільки подивилася на пальці, які судомно стискали краєчок сукні, так ніби вона вчепилася в неї у своїй останній розпачливій спробі вдихнути повітря.

На вулиці зашарудів гравій під колесами автомобіля. Констебль Пок стривожено кинув:

— Це, мабуть, інспектор...

Виправдовуючи його тверду віру в те, що джентрі ніколи не підводять, місіс Бентрі негайно рушила до дверей. Міс Марпл пішла за нею. Місіс Бентрі сказала:

— Усе буде гаразд, Поку.

Констебль Пок відчув величезне полегшення.

VI

Квапливо проковтнувши останні шматочки грінки з мармеладом та запивши їх кавою, полковник Бентрі

поквапився вийти в хол і відчув полегкість, коли побачив полковника Мелчета, головного констебля графства, що вийшов з автомобіля в супроводі інспектора Слека. Мелчет був другом полковника. Слек ніколи йому не подобався — то був енергійний чоловік, який не виправдовував власного прізвища¹ і супроводжував свою метушливу поведінку великою зневагою до почуттів кожного, кого не вважав вартим уваги.

— Доброго ранку, Бентрі, — сказав головний констебль. — Я вирішив, що ліпше навідатися сюди самому. Ця справа видається мені вкрай загадковою.

— Вона... вона... — полковник Бентрі докладав усіх зусиль, щоб знайти відповідні слова, — вона просто неймовірна... фантастична!

— Бодай якесь уявлення маєте, що то за жінка?

— Жоднісінького. Ніколи в житті її не бачив.

— А дворецькому щось відомо? — запитав інспектор Слек.

— Лорімер приголомшений, як і я.

— Справді? — перепитав інспектор Слек. — Це дивує.

— У їдальні є чим поснідати, Мелчете, якщо бажаєте.

— Ні-ні, краще відразу до справи. Гейдок має під'їхати з хвилини на хвилину — та ось і він.

¹ *Slack* — млявий (англ.).

Ще один автомобіль заскреготів гальмами, і з нього вийшов високий, широкоплечий доктор Гейдок, який виконував також обов'язки поліційного хірурга. Із третього автомобіля, який під'їхав відразу за ним, вийшло двоє чоловіків у цивільному одязі, один був із фотоапаратом.

— Отже, всі готові? — спитав головний констебль. — Добре, ходімо. Слек сказав мені, що тіло в бібліотеці.

Полковник Бентрі застогнав.

— Це неймовірно! Знаєте, коли сьогодні вранці дружина сказала мені, що приходила покоївка й повідомила, що в бібліотеці лежить мертве тіло, я їй просто не повірив.

— Так-так, я вас цілком розумію. Сподіваюся, ваша дружина не дуже всім цим засмучена?

— О, вона тримається чудово, просто чудово. Вона покликала сюди стару міс Марпл — одну жінку із села.

— Міс Марпл? — напруженим голосом перепитав головний констебль. — А навіщо вона послала по неї?

— Ну, одна жінка хоче мати поруч іншу жінку — хіба ви не розумієте?

Полковник Мелчет сказав, тихо засміявшись:

— О, я розумію, в чому тут річ. Ваша дружина хоче провести своє власне невеличке аматорське розслідування. А міс Марпл — це такий собі місцевий

детектив. Одного разу вона нас уже обставила, ви ж цього не забули, Слеку?

— То був зовсім інший випадок, — сказав інспектор Слек.

— Що значить інший?

— Тоді йшлося про справу місцевого значення, сер. Стара леді знає про все, що відбувається тут, у селі, це правда. Але тут їй кебети не вистачить.

Мелчет сухо відказав:

— Ви самі ще нічого не знаєте про цю справу, Слеку.

— О, ви тільки трохи зачекайте, сер. Навряд чи мені знадобиться багато часу, щоб її розплутати.

VII

А в цей час місіс Бентрі та міс Марпл у свою чергу снідали в їдальні.

Виконавши свій обов'язок чемної господині, місіс Бентрі запитала з нетерпінням у голосі:

— Ну то як, Джейн?

Міс Марпл подивилася на неї з легким подивом.

Місіс Бентрі провадила з надією в голосі:

— Вам нічого це не *нагадує*?

Бо міс Марпл уславилась своїм умінням пов'язувати прості випадки з сільського життя із серйознішими проблемами в такий спосіб, який дозволяв пролити певне світло на ці останні.

— Ні, — замислено відповіла міс Марпл. — Поки що нічого, як мені здається, не нагадує. Можливо, це трохи схоже на випадок із найменшою дочкою міс Четі — я маю на увазі Еді, коли хочете знати, — але мені так здалося, либонь, тому, що ця бідолашна дівчина кусала собі нігті, а її зуби трохи видавались наперед. А більш нічого. І звичайно ж, — провадила міс Марпл, розвиваючи свою аналогію, — Еді теж кохалася в тому, що я називаю дешевою пишнотою вбрання.

— Ви маєте на увазі її сукню? — запитала міс Четі Бентрі.

— Атож, атлас, банальний атлас низького гатунку. Міс Четі Бентрі сказала:

— Знаю. Одна з тих бридких крамничок, де все коштує одну гінею. — І додала з надією в голосі: — А що там, власне, сталося з Еді, дочкою міс Четі?

— Вона щойно змінила місце роботи, і їй ведеться там дуже добре, я думаю.

Міс Четі Бентрі відчула легке розчарування. Сільська аналогія навряд чи обіцяла багато.

— Чого я не можу збагнути, — провадила міс Четі Бентрі, — це що вона могла там робити, в кабінеті Артура. Вікно було виламане — так мені сказав Пок. Можливо, вона проникла туди разом із злодієм, а потім вони посварилися, але це надто схоже на нісенітницю, чи не так?

— Вона була вдягнена не для крадіжки, — замислено промовила міс Марпл.

— Ні, вона була вдягнена так, ніби йшла на танці — на якусь вечірку абощо. Але тут нічого такого немає, принаймні десь поблизу.

— Авжеж, немає, — погодилася міс Марпл, але в її голосі забринів сумнів.

Місис Бентрі негайно вхопилася за цей сумнів.

— У вас щось на думці, Джейн.

— Я просто прикинула одну можливість.

— Яку?

— Безіл Блейк.

Місис Бентрі імпульсивно вигукнула:

— Ой, ні! — І відтак пояснила: — Я знаю його матір.

Дві жінки подивились одна на одну.

Міс Марпл зітхнула й похитала головою.

— Я чудово розумію ваші почуття щодо цього.

— Селіна Блейк — найчудовіша жінка, яку тільки можна собі уявити. Її трав'яні бордюри дивовижні, я зеленію від заздросців, коли дивлюся на них. І вона ніколи не відмовить, коли попросиш у неї прищепи.

Міс Марпл пустила повз вуха всю цю хвалу на адресу місис Блейк і сказала:

— Хай там як, а ви знаєте, про це було дуже багато розмов.

— О, так, я знаю, знаю. І звичайно ж, Артур нетямиться від люті, коли при ньому згадують ім'я Безіла

Блейка. Він був дуже грубий з Артуром, і після того Артур не хоче чути про нього жодного доброго слова. Той має дурну звичку, котрою відзначаються теперішні парубки, — говорити зневажливо про людей, які люблять свою школу або імперію, або щось таке. А вбрання — як він одягається! Люди кажуть, — провадила місіс Бентрі, — не важливо, що ти носиш, коли живеш у селі. Більшої дурниці мені не доводилося чути. Адже саме в селі ніщо не залишається непоміченим. — Вона зробила паузу й замислено додала: — Він був чудовим немовлям у хрестильній купелі.

— Минулої неділі я бачила в газеті чудову фотографію вбивці Чевіота, зроблену, коли той був немовлям, — сказала міс Марпл.

— Але, Джейн, ви ж не думаєте, що *він*...

— Ні, ні, моя люба. Я нічого такого не думала. Це означало б скотитися до нічим не обґрунтованих висновків. Я лише намагалася якось пояснити присутність тут тієї молодой жінки. Сент-Мері-Мід не таке вже привабливе місце, щоб сюди приїздити. І тоді мені здалося, що Безіл Блейк — єдине можливе пояснення. Він улаштовує вечірки. Люди приїждять до нього з Лондона та зі студій — ви пригадуєте минулий липень? Скільки було крику, співів — жахливий гармидер, гадаю, там усі перепилися, а наступного дня — повно розбитого скла, неймовірний розгардіяш, — так мені розповідала стара місіс Беррі, —

а якась молода жінка заснула у ванні майже *гола-голісінька!*

Місіс Бентрі сказала поблажливо:

— Певно, то були кіноактори.

— Дуже ймовірно. А потім — сподіваюся, ви про це чули — через кілька вікендів він приїхав додому з молодою жінкою — білявкою з волоссям кольору платини.

Місіс Бентрі вигукнула:

— Ви думаєте, це вона?

— Така думка в мене промайнула. Звісно, я ніколи не бачила її з близької відстані — бачила тільки, як вона виходила з машини або сідала в машину, а одного разу — коли вона засмагала на сонці в саду біля котеджу в одних трусах і ліфчику. Я ніколи по-справжньому не бачила її обличчя. До того ж усі ці дівчата зі своїми намащеними обличчями, нафарбованими нігтями та волоссям здаються такими однаковими!

— Ваша правда. А втім, можливо, це й справді вона. То цікава думка, Джейн.